

**Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Hükûmeti beyninde münakit 15 kânunu-
evvel 1339 (1923) tarihli ikamet mukavelenamesi hakkında kanun**

(Resmî Ceride ile neşir ve ilâm : 14 . IV . 1341 - Sayı : 92)

No.
603

BİRİNCİ MADDE — Türkiye Cumhuriyeti ile Arnavutluk Hükûmetinin ha-
izi salâhiyet murahhasları arasında 1339 (1923) senesi kânunuevvelinin on be-
şinci günü Ankara'da akit ve imza olunan ikamet mukavelenamesi Türkiye
Büyük Millet Meclisince kabul ve tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

12 ramazan 1343 ve 6 nisan 1341

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE ARNAVUTLUK HÜKÜMETİ ARASINDA MÜNAKİT
İKAMET MUAHEDENAMESİ**

Bir taraftan,
Türkiye Cumhuriyeti;
Diğer taraftan,
Arnavutluk Devleti;

Türk tebaasının Arnavutlukta ve Arnavut tebaasının Türkiyede şeraiti ikametlerini tâyin
arzusuyla mütahassis oldukları cihetle, bir mukavelename akdine karar vermişler ve bu maksatla
murahhasları olmak üzere :

Türkiye Cumhuriyeti :
Türkiye Büyük Millet Meclisi âzasındanMenteşe mebusu Şükrü Kaya Bey'i,
Arnavutluk Devleti :

Arnavutluk Meclisi Mebusan reisi ve heyeti murahhasa reisi Eşref Bey Fraşeri'yi,
Arnavutluk Hariciye nezareti kâtibi umumisi Cafer Bey Villâ'yi,
Ve Heyeti murahhasa âzasından Nezir Bey Leskoviki,

tâyin etmişlerdir.

Müşarünileyhim usulüne muvafık görülen salâhiyetnamelerini irae ettikten sonra ahkâmı âti-
yeyi kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

tarafeyni âkideynden her birinin tebaası tarafı diğerin arazisinde ikamet ve meksetmek hakkı-
na malik alacaklar ve binaenaleyh memlekette mer'i kavanin ve nizamata tevfiakan serbestçe gi-
dip gelebilecekler ve seyrüsefer edebileceklerdir.

Madde — 2

Şurası mukarrerdir ki muhaceret meselesi işbu mukavelename ahkâmının mevzuunu teşkil etme-
diği cihetle ahkâmı mezkûre tarafeyni âkideynden her birinin memleketine muhaceret vukuuna ser-

bestçe müsaade veya anı men hususunda haiz olduğu hakka halel getirmez.

Madde — 3

Tarafeyni âkideynden her birinin tebaası diğerinin arazisinde kavanin ve nizamata mucibince veyahut Türkiye' de medit bir teamül neticesi olarak (deniz ameleliği, mavnacılık ve saire gibi) tebaai mahalliyyeye hasrolunanlar müstesna olmak üzere tebaai mahalliye ile mütesaviyen her türlü sanat ve ticareti icra ve lâlettâyin kâffei hırfet ve mesalike sülûk etmek hakkını haiz olacaklardır. Tarafeyni âkideynden her birinin tebaası diğerinin arazisinde mekis, ikamet için ve keza-lik işbu arazide her nevi ticaret, sanat, hırfet icra veya mesleke sülûk için her ne nam ile olursa olsun tebaai mahalliyyeden istifa olunanlardan başka veya daha yüksek hiç bir vergi, resim veya mükellefiyete tabi olmayacaklardır.

Tarafeyni âkideynden her birinin tebaası diğerinin arazisinde şahısları, malları hukuk ve menafilerince ve emvali mezkûrenin iktisabı tasarrufu ve intifai ve keza-lik ferâğ ve intikal veya tevarüs tarihiyle ahara devri dolayısıyla tebaai mahalliyyeye tahmil olunabilenlerden başka veya daha yüksek hiç bir mükellefiyete, bilâvasıta veya bilvasıta hiç bir resim veya vergiye tabi tutulmayacaklardır.

Madde — 4

Tarafeyni âkideynden her biri gerek bir hükmü kânunî üzerine gerek zabıtai ahlâkiye, zabı-tai sıhhiye veya teseül hakkındaki kavanin ve nizamata tevfiikan ve gerek Devletin emniyeti dahiliye ve hariciyesine müteallik esbaptan dolayı ferdin tatbik olunacak tedabir ile tarafı âkidi diğerin tebaasını tard ettiği takdirde işbu taraf diğer anları ve ailelerini kabul etmeği taahhüt eyler. Eşhası matrudenin hududa kadar nakilleri masarifi tard eden tarafa aittir.

Madde — 5

Tarafeyni âkideynden her birinin tebaası diğerinin arazisinde, şehir ve kasabalar haricindeki emvali gayrimenkule müstesna olmak üzere, her nevi emvalimenkule veya gayrimenkuleyi, memlek etin kavanin ve nizamata tevfiikan, iktisabı tasarruf ve ferâğ etmek hakkına - mütakabiliyet şartıyla - malik olacaklardır. Tebaai mezkûre beyi, mübadele, hibe, vasiyet veyahut diğer her suretle emvali mezburede tasarruf edebilecekleri gibi bermucibi kanun veraset tarihiyle veya hibe veya vasiyet suretiyle emvali mezkûreye malik olabileceklerdir. Tebaai mezkûre ânifüzzikir ahvalin hiç birinde her ne nam ile olursa olsun tebaai mahalliye için tarh olunanlardan başka veya daha yüksek mükellefiyet, rüsum veya vergilere tabi tutulmayacaklardır.

Madde — 6

Tarafeyni âkideynden her birinin tebaası diğerinin arazisinde gerek kuvayi berriye ve bahriyede ve gerek millî veya milis alaylarında hiç bir hizmeti askeriyeye ve hizmeti askeriyeye yerine kaim olan hiç bir mecburiyet veya mükellefiyete tabi olmayacaklardır.

Madde — 7

Merkezleri tarafeyni âkideynden birinin arazisinde bulunan ve işbu tarafın kanunlarına tevfiikan alélusul teşekkül eden ticarî ve smâi anonim veya diğer şirketler diğer tarafın arazisinde usulen teşekkül etmiş gibi tanınacak ve ehliyetleri ikamei dava haklı, menşeleri olan memleketin kanunlarıyla tâyin olunacaktır. Mezkûr şirketler mütakabiliyet şartıyla ve kavanini memlekete tebaiyet etmek üzere diğer tarafın arazisinde teessüs etmek, her nevi sanat ve ticaret icra etmek, her gûna emvali menkuleyi ve ifayı muamele edebilmeleri için lâzım olan emvali gayrimenkuleyi ihraz etmek hakkına malik olacaklardır.

Bu halde emvali gayrimenkule ihrazı keyfiyeti, şirketin hedefi mahsusunu teşkil etmiş olmak mukarrerdir. Tarafeyni âkideynden her birinin ticarî ve sınaî anonim veya diğer şirketleri Âkideynden her birinin ticari ve sınaî anonim veya diğer şirketleri diğer Tarafın arazisinde ticaret ve san'at icrası hususunda her ne nam ile olursa olsun millî şirketlerden talep olunan veya olunacak olanlardan başka veya daha yüksek harçlara, resimlere, vergilere veya mükellefiyetlere hiç bir halde tabi olmayacaklardır. Şurası mukarrerdir ki, beşinci maddenin fıkrai ulâsında mezkûr istisna, şirketlerin fıkrai anife mucibince ihraz edebilecekleri emvali gayrimenkuleye de tatbik olunur.

Madde — 8

Menfaati âmmeye müstenit olduğu kanunen mütehakkık bir sebep bulunmadıkça Tarafeyni Âkideynden her birinin tebaasının diğer Tarafın arazisinde emvali istimlâk olunamayacak veya velev muvakkaten olsun bunlar mallarındaki hakkı intifalarından mahrum edilmeyeceklerdir.

Madde — 9

Tarafeyni Âkideynden her birinin tebaası diğer Tarafın arazisinde şahıs ve mallarının hi-mayeî kanuniye ve adliyesi hususunda tebaai mahalliyenin mazhar olduğu himayenin aynından istifade edeceklerdir.

Madde — 10

İşbu mukavelename, tasdiknamelerin teatisinden bir ay sonra iktisabı mer'iyet edecek ve müddeti iki sene olacaktır. Şayet mukavelename Tarafeyni Âkideynden biri tarafından müddeti mezkûrenin inkızasından lâakal altı ay evvel fesh olunmaz ise fesh olununcaya kadar mevkii mer'iyette kalacak ve fesh halinde işbu fesh ancak altı aylık bir mühletin hitamından sonra haizî hüküm ve tesir olacaktır.

İşbu mukavelename tasdik olunacak ve tasdiknameler sürati mümkününe ile Ankara'da teati kılınacaktır.

Tasdikan lilmakal Tarafeyn murahhasları işbu mukavelenameyi imza ve mühürleriyle tahtim etmişlerdir.

1923 senesi kânunuevvelinin on beşinci günü Ankara'da iki nüsha olarak tanzim olunmuştur.

İmza : Şükrü Kaya

İmza : Eşref Fraşari

» : Cafer Villâ

» : Nezir Leskoviki

Cumhuriyet Riyasetine tebliği	:	6 . IV . 1341 tarih ve 1/551 No. lu tezkere ile
Berayi neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edildiğini müş'ir Cumhuriyet Riyasetinden mevrat tezkerenin tarih ve numarası	:	6 . IV . 1341 ve 6/190
Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve sayfası	:	Cilt Sayfa
	:	11 47
	:	15 459
	:	16 205,351:352
	:	17 115,117,123,124,126,143:144
İşbu kanunun alâkadar olduğu diğer kanunların numaraları	:	